

Na tropie przygody Mój Tucholski Park Krajobrazowy

01 Poznajmy się
z Tucholskim Parkiem
Krajobrazowym

02 Trzy kroki
do bycia ekspertem

03 Mapa -
vadamecum
przewodnika!

04 Natura
zostawia ślady

05 Ekologia
do mądrości droga

Unia Europejska
Fundusz Spójności

„Edukacja społeczności zamieszkujących obszary chronione województwa kujawsko-pomorskiego: **Lubię tu być... na zielonym!**”

01 Poznajmy się

Przeżyj razem z nami wspaniałą przygodę podążając

ścieżkami pięknych terenów **Tucholskiego Parku**

Krajobrazowego. Pod koniec naszej wycieczki

będziesz bogatszy o wiedzę, która pozwoli Ci

na zostanie prawdziwym przewodnikiem po

tutejszych terenach. Charakterystycznym

elementem krajobrazu Parku są torfowiska.

Zwiedzanie można więc rozpocząć od wizyty

w rezerwacie Jezioro Kozie, gdzie dla turystów

został udostępniony jego najbardziej malowniczy

zakątek. Jednak pamiętaj aby poruszać się po wyznaczonych

trasach! Na tym terenie licznie występują objęte ochroną rośliny żywiące

się owadami – rosiczki. Ich liście wydzielają wabiącą ciecz, do której przykleją się

owady, a liście zwijają się i pochłaniają swoją zdobycz. W Parku mieszka też wiele drapieżnych ssaków,

a wśród nich **wiki, gronostaje i kuny**. Podczas wycieczki oddychaj pełną piersią! W powietrzu unosi

się wiele fitoncydów – czyli substancji zbliżonych do olejków eterycznych, które posiadają właściwości

bakteriobójcze i regeneracyjne. Do Parku możesz udać się także na rodzinne grzybobranie. Tutejsze

rejon przyciągają amatorów tych przysmaków nawet z najodleglejszych zakątków kraju. W miejscowych

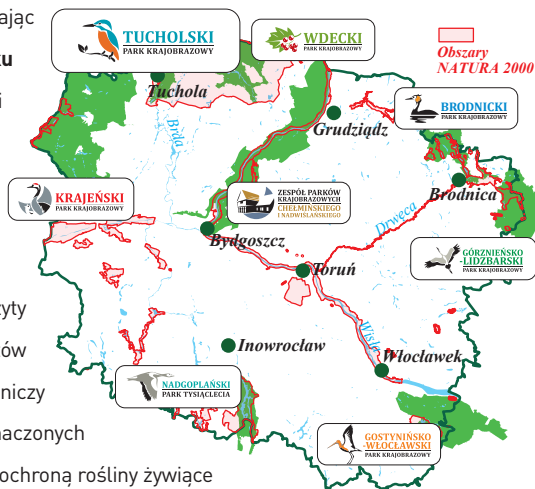
borach występuje ponad 100 gatunków grzybów jadalnych! Jeśli chcesz zostać królem grzybobrania,

przed wyprawą zapoznaj się z występującymi tu drzewami, ponieważ pod poszczególnymi z nich rosną

określone gatunki grzybów. I tak na przykład pod dębami można znaleźć borowiki szlachetne, a pod

sosnami pieprzniki jadalne (kurki). Park obfituje również w liczne obiekty zabytkowe: ruiny młynów,

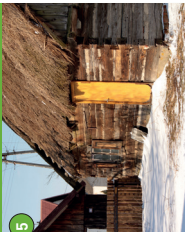
drewniane chaty, budynki gospodarcze oraz zespoły dworskie.

	symbole	zimorodek (w logotypie TPK)
	powierzchnia	36 983 ha
	rośliny	1068 gatunków
	ptaki	151 gatunków, w tym 131 lęgowych
	ssaki	jelenie, sarny, dziki, lisy, jenoty, borsuki, kuny, gronostaje, jeże, króliki, zające, wiewiórki, piżmaki, bobry, wydry
	ryby	20 gatunków
	rezerwat	wodny Jezioro Zdrczno, leśne [Cisy nad Czerską Strugą, Ustronie], krajobrazowy Źródła Rzeki Stążki, Dolina Rzeki Brdy, torfowiskowe [Bagna nad Stążką, Bagno Grzybna, Jezioro Kozie]

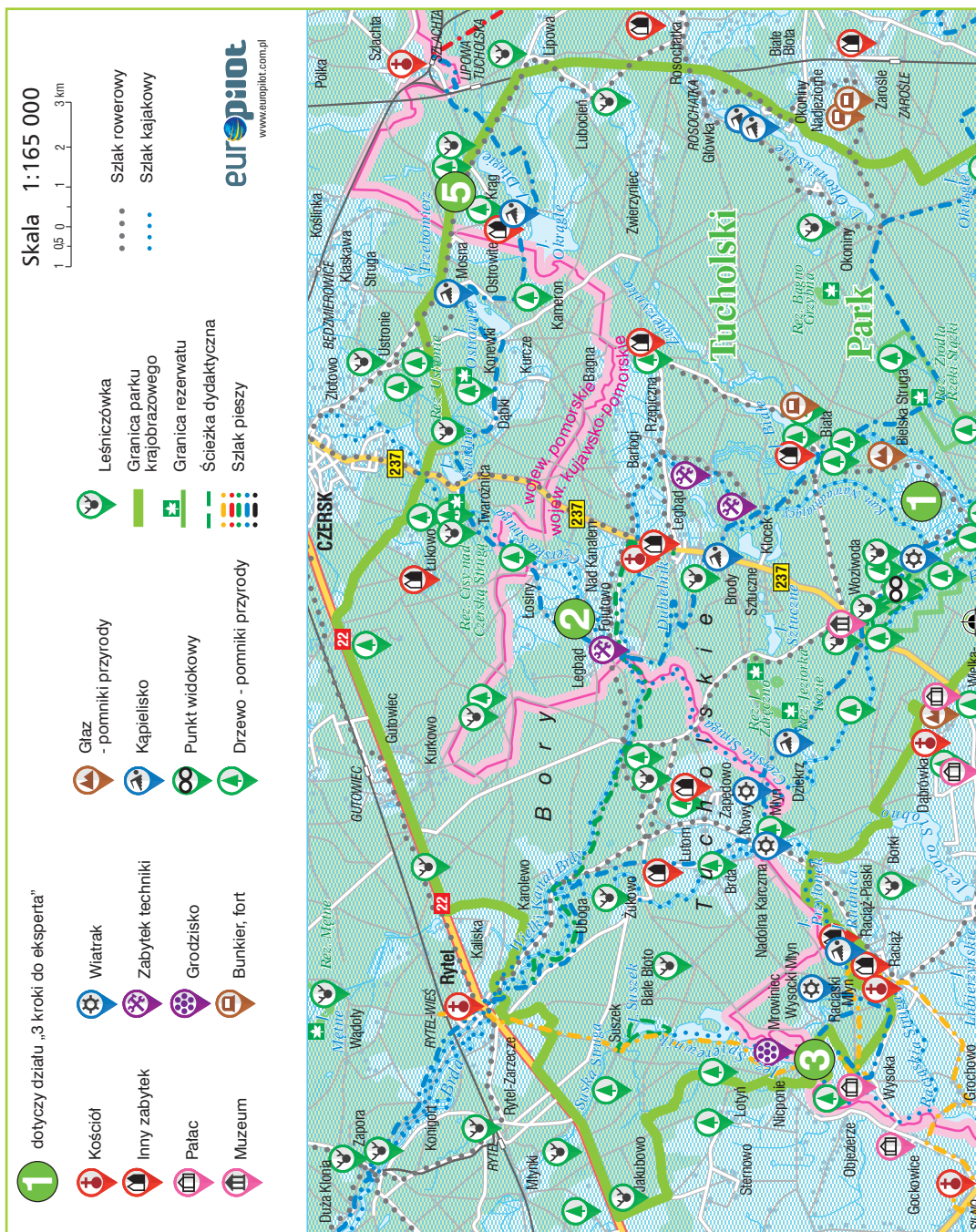

Zapraszamy Cię do wspólnej zabawy, po której zapewniamy, że staniesz się prawdziwym ekspertem w tematyce Tucholskiego Parku Krajobrazowego. Poniżej przedstawiamy atrakcje przyrodnicze i zabytki, które 1) musisz zobaczyć / odwiedzić 2) zapamiętać ciekawostki na ich temat 3) odpowiedzieć na zadane pytanie. Jeśli przejdiesz te 3 kroki – zapewniamy, że zostaniesz ekspertem ☺

przyroda i zabytki	zimorodek zwyczajny	Akwedukt w Fojutowie	Grodzisko Raciąż	Uroczysko „Piektło”	Wieś Krąg
					
zapamiętaj!	Cechą charakterystyczną zimorodka jest przepiękne, jaskrawe, turkusowo-niebieskie ubarwienie. W Polsce najwięcej tych ptaków występuje nad rzeką Brdą w granicach Tucholskiego Parku Krajobrazowego. Stwierdzono tam obecność ponad 20 par lęgowych. Zimorodki są ptakami częściowo wędrownymi. Młode osobniki na zimę wyruszają do ciepłych krajów, a starsze pozostają w Polsce	Akwedukt, wzorowany na rzymskich budowlach, znajduje się na skrzyżowaniu dwóch dróg wodnych, Wielkiego Kanału Brdy i naturalnego cieku Czerskiej Strugi. Obiekt ma 75 m i jest najdłuższą tego typu budowlą w Polsce i jedną z niewielu w Europie	Najstarsze ślady osadnictwa w okolicy pochodzą z okresu neolitu (około 3500–3000 lat p.n.e.). Kolejny etap zasiedlenia związany był z trudnością kultury łowieckiej z okresu epoki brązu (800–650 lat p.n.e.). W XIII wieku osada była siedzibą władz administracyjnych, wojskowych, sądowych i gospodarczych. Obecnie zrekonstruowane grodzisko jest obiektem zabytkowym.	Jest to niezwykle małowymiarowy odcinek rzeki Brdy, położony na terenie rezerwatu przyrody „Dolina Rzeki Brdy”, atrakcyjny szczególnie dla kajakarzy. Miejscami Brda ma niemal górski nurt, a z jej dna wystają ponad wodę liczne głazy, występują też bystrza i wysokie skarpy. Nazwa uroczyska wzięta się od przeszkody, jaką glazy stanowiły dla flisaków spławiających rzeką drewno.	We wsi można przeżyć prawdziwą podróż w czasie przenosząc się do borowiackiej osady sprzed ponad 100 lat. Wsie wyróżnia się regionalną drewnianą zabudową z przełomu XIX i XX wieku, a położona jest na przesmyku między jeziorami Długim i Okragłym.
zadanie dla Ciebie	Dowiedz się od czego wywodzi się nazwa ptaka.	Jaką funkcję spełnia akwedukt? Dowiedz się, jaki był cel powstania tej budowli.	Jakie są cechy obronne tej budowli?	Z uroczyskiem związana jest legenda „O tym, jak Borowiak diabła przechrzył”. Dowiedz się, o czym mówi ta legenda i opowiedz ją swoim najbliższym.	Większość chatup we wsi ma konstrukcję zrębową. Czym charakteryzują się takie budynki? Spróbuj je wskazać.

03 Mapa – vademecum przewodnika

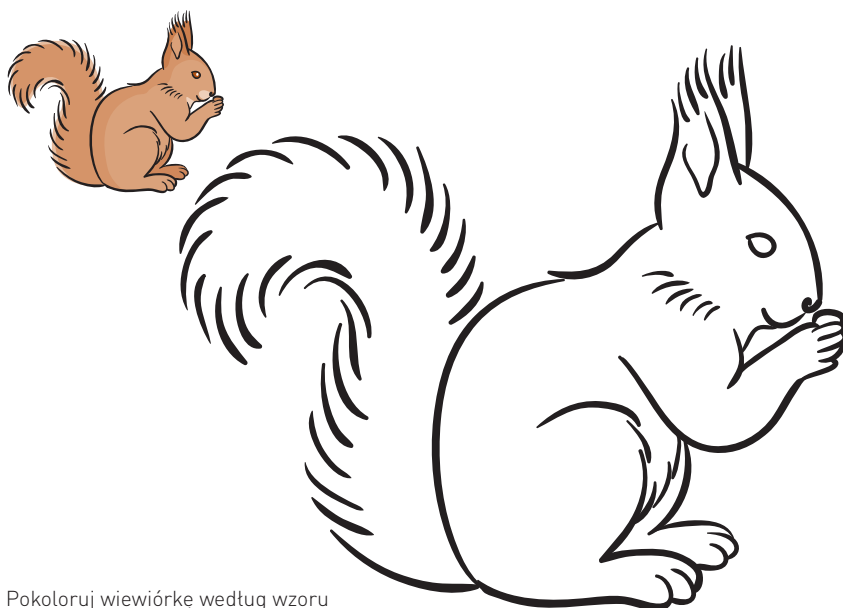

04 Natura zostawia ślady

Natura zostawia ślady – spróbuj odnaleźć je w Parku (najłatwiej szukać tropów zimą).

gatunek	dzik	bóbr	jeleń	wilk	zając	wiewiórka
						
trop zwierzęcia						

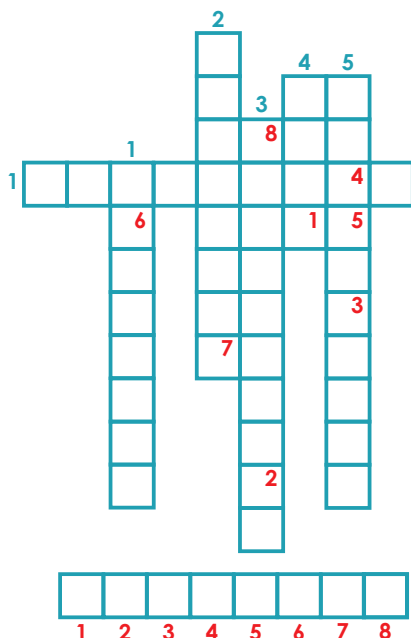
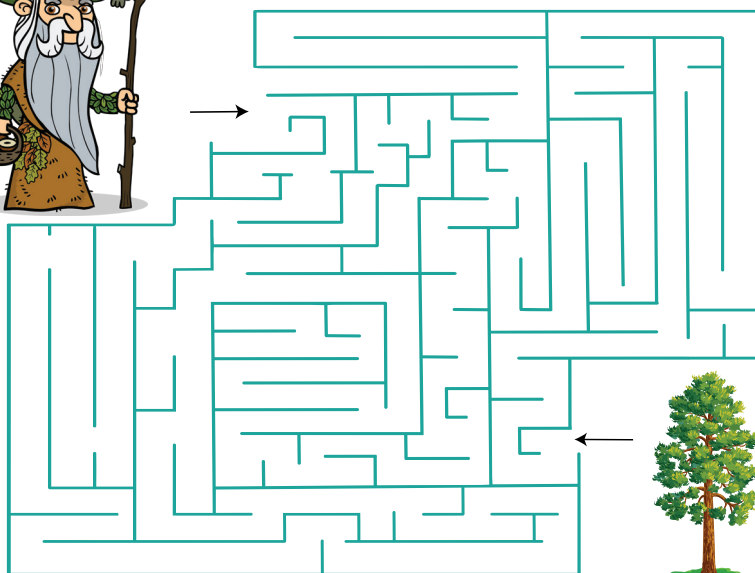

Pokoloruj wiewiórkę według wzoru

Pomóż Dziadowi Borowemu dotrzeć do boru!

Pionowo:

1. w wierszu Brzechwy wzięt
ślub z biedronką
2. potocznie zwany orchideą
3. typ mokradła, może
być wysokie, niskie lub
przejściowe
4. płynie przez Bory
Tucholskie, mija także
Bydgoszcz
5. w dziecięcej piosence:
„stary ... mocno śpi”

Poziamo:

1. niewielki ptak, który tworzy
norki w nadbrzeżnych
skarpach

Wydawca:

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Plac Teatralny 2
87-100 Toruń
www.kujawsko-pomorskie.pl

kontakt do parku:

Tucholski Park Krajobrazowy
ul. Podgórna 1
89-500 Tuchola
tel. 52 33 43 712
www.parki.kujawsko-pomorskie.pl/tpk

fotografie:

Rafał Borzyszkowski

Opracowanie:

Euro Pilot Sp. z o.o.
ul. Konarskiego 3
01-335 Warszawa
tel. 22 664 37 20
www.europilot.com.pl
ISBN 978-8009-762-9